Ara Pirineus, 12/04/21

Llibre del Pirineu

Darrerament es torna a parlar sobre llibre del Pirineu i literatura pirinenca, dos conceptes que no són el mateix

Darrerament es torna a parlar sobre llibre del Pirineu i literatura pirinenca, dos conceptes que no són el mateix, ja que el primer —penso— engloba el segon. Xavier Campillo, doctor en geografia especialitzat en camins, en el seu llibre *Literatura pirinenca contemporània, una antologia* (Tremp: Garsineu Edicions, 1993) diu que «cinc elements fonamentals caracteritzen la literatura pirinenca, tot donant-li coherència i unitat: la descripció d'elements de la societat tradicional, el testimoniatge o compromís amb una muntanya marginada i en crisi, l'ús i la reivindicació —en major o menor grau— de les formes de la parla local, la recuperació de la tradició oral i/o la integració d'elements mítics o màgics provinents de la mateixa, i la idealització o recreació mítica de la societat tradicional de muntanya».

Campillo situa aquesta literatura entre els anys trenta i noranta del segle XX, afirma que s'escriu des del Pirineu, exclou la literatura sobre el Pirineu, s'emmarca en les comarques de l'Alt Pirineu i Aran i el Principat d'Andorra i es contradiu amb la inclusió de la novel·la *Cercamón*, de Lluís Racionero, ja que no segueix cap dels cinc elements fonamentals que segons ell defineixen la literatura pirinenca.

Altres estudiosos, com Josep Suils i Helena Alonso, de la Universitat de Lleida, han donat una visió més àmplia al llibre pirinenc. Alonso, per exemple, hi inclou la literatura excursionista i parla de l'evolució de la literatura pirinenca cap al realisme.

L'Associació Llibre del Pirineu ha fet recentment aquestes interpretacions:

1. Llibre pirinenc: llibre, preferiblement de temàtica pirinenca, escrit al Pirineu.

2. Llibre del Pirineu: llibre —escrit o no al Pirineu— de temàtica pirinenca, sigui literari, monogràfic, antropològic, folklòric, un recull de cançons, un estudi qualsevol, una guia d'excursions, receptes de cuina...

3. Àmbit pirinenc: espai geogràfic real o imaginari del Pirineu, que abraça la totalitat d'Andorra i la part nord de Catalunya, des de les comarques de l'Alt Pirineu i Aran, passant per la Noguera, el Solsonès, el Berguedà, el Ripollès, Osona i la Garrotxa, fins a les de la Catalunya del Nord i l'Alt Empordà. En algunes (Noguera, Solsonès, Berguedà, Osona, Rosselló i Alt Empordà) el Pirineu només n'abasta una franja del territori.

El debat és obert i admet altres consideracions, però coincideixo amb les de l'Associació Llibre del Pirineu perquè, al meu entendre, són les menys restrictives.